

преобладают над конструкциями с объектами, относящимися к *неодушевленному (неживому) миру*, и составляют 53,3 % и 46,7 % в русском языке и 52,2 % и 44,8 % в английском языке соответственно.

К. Вераскоўская

АБ ЧЫМ МОЖА РАСПАВЕСЦІ КОШКА? (згодна з данымі беларускай і японскай ідыяматыкі)

Пры вывучэнні любой мовы мы сустракаем такое паняцце, як фразеалагізм – уласцівае толькі дадзенай мове ўстойлівае спалучэнне слоў, значэнне якога не вызначаецца значэннем узятых паасобку слоў у яго складзе. Фразеалогія – гэта з’ява, якая адлюстроўвае самабытнасць, культурныя асаблівасці краіны. У шырокім разуменні да аб’екта фразеалогіі адносяць таксама прыказкі і прымаўкі.

Мэта дадзенай працы – вылучэнне беларускіх і японскіх фразеалагічных адзінак (ФА) з кампанентам-найменнем жывёлы з сямейства кашэчых, выяўленне ўніверсальных і спецыфічных з’яў у структуры і семантыцы даследуемых ФА.

Матэрыял даследавання – 210 японскіх і 53 беларускіх ФА з кампанентам-найменнем жывёлы з сямейства кашэчых.

У даследуемых намі японскіх ФА лексіка-семантычная група (ЛСГ) «Жывёлы з сямейства кашэчых» прадстаўленая 4 лексемамі: 猫 *neko* ‘кот’, 獅子 *shishi* ‘леў’, 豹 *hyo*: ‘леопард’ і 虎 *tora* ‘тыгр’. Найбольш распаўсюджаныя фразеалагізмы з кампанентам 虎 *tora* ‘тыгр’ (98 ФА) і 猫 *neko* ‘кот’ (94 ФА). Найменш за ўсё распаўсюджаныя ФА з кампанентам 豹 *hyo*: ‘леопард’ (5 ФА), колькасць ФА з кампанентам 獅子 *shishi* ‘леў’ складае 18 адзінак. У беларускіх ФА вылучаецца толькі лексема *кот* (37 ФА), магчымыя варыянты: *кошка* (9 ФА), *котка* (4 ФА), *каток* (3 ФА).

Пры супастаўляльным аналізе беларускіх і японскіх фразеалагізмаў мы карысталіся класіфікацыяй Д. А. Дабравольскага, аб’яднанай з класіфікацыяй японскіх ФА Т. Г. Герасімцавай. Згодна з ёй даследуемыя ФА мы класіфікавалі як ідыёмы, калакацыі, прыказкі, устойлівыя фразеалагічныя выразы з 4 іерогліфаў (四字熟語 *yojijukugo*).

Па выніках аналізу можна сцвярджаць, што ў групе японскіх ФА найбольш распаўсюджаныя прыказкі і прымаўкі, а ў групе беларускіх ФА – ідыёмы. Акрамя таго, у японскай мове паводле семантычнай класіфікацыі вылучаецца група калакацый, у той час як беларускія ФА традыцыйна ўваходзяць у групы або ідыёмаў, або прыказак і прымавак. Найменш распаўсюджанымі сярод японскіх ФА з’яўляюцца ёдзідзюкуго; сярод беларускіх ФА колькасць ідыёмаў саступае колькасці прыказак і прымавак.

Большая частка фразеалагізмаў мае нейтральную канатацыю, без яе ўліку прэвалюе адмоўная. Моўны феномен такой высокай фразеалагічнай актыўнасці лексемаў ЛСГ «Жывёлы з сямейства кашэчых» можна патлумачыць тым, што ён адлюстроўвае або замацоўвае цесны і працяглы кантакт чалавека з фаўнай, карані якога сыходзяць у глыбокую старажытнасць. Нягледзячы на тое, што ні ў Японіі, ні ў Беларусі левы і тыгры ў тыя часы не вадзіліся, моцны ўплыў кітайскай культуры паспрыяў замацаванню іх вобразаў у якасці сімвалаў і выкарыстанню ў японскай мове. Большасць беларускіх ФА мае вытокі з непасрэднага жыццёвага вопыту народа, які з цягам часу пачаў атаясамліваць катой з людзьмі і даваць адзнаку дзеянням ці рысам чалавека з дапамогай апісання кашэчых звычак.

Гэта таксама пацвярджае, што ў цэлым прырода значэння ФА цесна звязана не толькі з фонавымі ведамі носьбіта мовы, яго практычным досведам, але і з культурна-гістарычнымі традыцыямі народа, які гаворыць на дадзенай мове.

Е. Волк

ИНЯЗОВСКИЙ СЛЕНГ

Целью доклада автора является определение структурных и семантических особенностей студенческих сленгизмов, распространенных в МГЛУ. Материалом для исследования послужили 50 слов, собранных путем опроса в социальных сетях студентов преимущественно 1 курса.

Тематически все лексемы можно разделить на две основные группы: *университет* и *общезитие*. К первому тематическому блоку относятся обозначения университета (*уник* ‘университет’), студентов (*первач* ‘первокурсник’), преподавателей (*фонетица* ‘преподавательница фонетики’), предметов (*грамма* ‘грамматика’) и других субъектов и аспектов обучения (*курсач* ‘курсовая работа’, *студак* ‘студенческий билет’). Для описания жизни в общежитии используются такие слова, как, например, *воспетка* ‘воспитатель, отвечающий за дисциплину на нескольких этажах’, *учебка* ‘учебная комната’.

В результате анализа были выявлены основные способы номинации в исследуемом социолекте: морфологическая деривация (суффиксация, усечение, аббревиация, универбация), при помощи которой образовано 28 единиц (56 % выборки), и заимствование (11 единиц, 22 %).

Анализируя суффиксальные производные, мы установили, что в образовании сленгизмов часто участвуют экспрессивные суффиксы, например, *-ух-* и *-ос-* (*стипуха* ‘стипендия’, *фонетос* ‘фонетика’, *грамматос* ‘грамматика’). Суффиксальные производные образуются и от аббревиатур, например *ПУПР* > *пуприст* / *пуприца* ‘преподаватель / преподавательница практики устной и письменной речи’. При помощи усечения образуются такие слова, как *языкоз* ‘языкознание’, *сем* ‘семестр’ и ‘семинар’. Пример аббревиатуры – *истпед* ‘история педагогики’. Встречается и универбация: